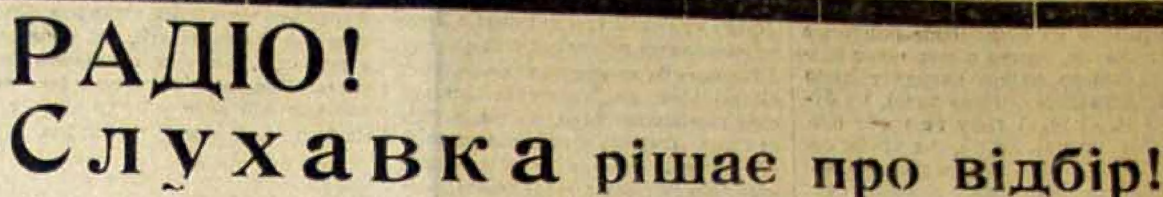

ВЫХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

В СПРАВИ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

ОДИНОКОЮ НЕ ДО ЗАСТУПЛЕННЯ
НАИЛЕГШОЮ І НАЙЧУТЛИВІШОЮ Є СПЛУХАВКА

„POINT-BLEU“

ЩО ВАЖИТЬ ПОДАН 180 ГР.

887 2-2

СКРІЗЬ ДО НАБУТТЯ!

Hoc signo vinctes.

Львів, 23. листопада 1926.

Лист. 24. листопада 1926.

Берлін, 23. листопада 1926.

Нині відкрито пленарне засідання райхстагу. Присутні були мін. закордонних справ Штреземан і мін. господарства Курціус. Мін. Штреземан в експозе у відповідь на промову пос. Геча ствердив, що Франція не ставить юнктів щодо скасування окупації Надренії і стабілізації східних границь Німеччини. Таке домагання неможливе хочби тому, що відношення Німеччини до інших держав усталено льокарнськими пактами. Щодо торговельних переговорів із Польшею і в справі звороту фабрик у Хожові, то тут розходиться не лише про виміну недвижимого майна, але також про загальні взаємини

між двома державами. Щодо скасування військової контролі, то закордонна і краєва преса лучить цю справу з перенесенням тієї контролі на Лігу Націй. Згідно з 213 уст. версайського договору Німеччина зобов'язана піддати контролі на основі ухвали більшості Ради Ліги Націй. Зрозуміле, що Ліга Націй приготувана з виконувати ті управління. Але Німеччина не брала участі в тих приготуваннях, тому застерігається проти можливого переступлення повноважень, закреслених версайським договором для Ліги Націй. У справі розбросення міністр домагається рівноуправління Німеччини з іншими державами, які входять у склад Ліги Націй.

Революція в Ірландії.

Лондон, 23. листопада 1926.

У Дубліні даліше нападають на поліцію, тому крім виїмкового стану ірландський уряд примінює репресійні засоби проти революціонерів. Учора переведено у Дубліні численні арештування. Скофіковано багато дублінських часописів.

а самому погрозить затонення. У Франції наслідком зливних дощів вилито багато рік. З пристаней на Середземному морі в каналі Ля Манш надходять затрівуючі вистки. Багато кораблів, що є на морі, благають помічч. Комунікація між Англією і Францією в каналі Ля Манш перервана.

З судової салі.

За честь помершої.

Левин, 24. августа 1926

Вчора відбулася судова розправа проти прина, урядовця Вацлава Наказе-Накесського, обвинуваченого родиною бл. п. Ольги з Левинських Басарабової за грубе порушення честі покійної, якого нім допущення друком. Розправу нім радник Дукейт, ватауваля радн. Ангельський і Геттингер, обвинувачення заступав адвокат д-р Леа Ганксень, боронив Накесського адвокат д-р Лінк. Після переведення розправи, в часі якої зізнався співробітник "Веку-у Нова ого" Данилюв, присяжним суддям поставлено два питання. Леа присяжних заперечила перше з поставлених питань 6 голосами, наслідком чого обвинуваченого Накесського уільнено від вини і кари.

Докладне звітання з розпроби пода-
мо завтра.

Нагальні бурі в Європі.

Прота, 23. листопада 1926.

Через Чехословаччину, Німеччину, Францію і Швейцарію переплила дуже сильна буря. Заподіяла великі шкоди, повилавала дощом, позвалила кріслі домі, попереривала телеграфічні і телефонічне поєднання. З Ісбрука повідомляють, що біля Брегенцу сила вітру задержала поїзд; біля Уттерсбаху вітер виконав поїзд із шин. Були ранені. Над великою Північчю і в морями лютувала буря. На Північній морі розбила буря французький корабель «Анна Марія»; залого виртував англійський корабель. На Антлантику буря ушкодила пароплав «Од-Уорд» містоти 4.500 тон. Він радіотелеграфічно просив помічі, повідомляючи, що він 500 миль від Ірландії. Поміч корабля і рятівку човна розбиті.

Повстання в Альбонії.

ШІЙ за Скутарі.

Благород, 23. листопада 1926.

Врхове повідомляє про повстання в північній Альбанії, що концентрується біля Зари, Дуканіна і Скутарі. На схід від Скутарі йдуть бої при участі артилерії. Повстанцями силою 2000 людей, намагалися здобути Скутарі. Останні вісти кажуть, що урядові війська відступили. З Тирани надходить підмога. Югославські прикордонні власті не будуть перепускати альбанських емігрантів, а тих що намагалися перейти, будуть інтернувати і збирати ім зброю.

усування Зіновєва і Троцького.

Варшава, 23. листопада 1936.

З Москви повідомляють, що Троцького усунули зі становища голови технічно-наукового департаменту найвищої ради народного господарства. Рівночасно виконавчий комітет комуни інтернаціоналу одностайно постановив усунути Зиновєва зі становища голови III-го інтернаціоналу.

Red. czas. „Dziś” Pr. 532 26. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej Sąd okręgowy karny w Łwowie, przekazał wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułu zamieszczonego w czasopiśmie „Dziś” Nr. 258 (10635) z dnia 20 listopada 1936 pod tytułem „Nacjonalna koncepcja” następująco słowami „rozputka” a słowami „Ta swoja” zamiast nazw, por. z § 305 ust. 1 art. 220a brzoj Prokuratury dnia 19. listopada 1936 i wylin gnia wysadzona konfliktowa

Дописи.

Станіславів. (Будова церкви в Київщині-Колонії). Напередості Київська-Колонія (т. зв. Майкл) розпочала у нас будову нової церкви. Посвячення її фундамента відбулося ще в дні відкриття ІІ Станіславівського Ярмарку. Була пекуча її потреба, бо костел, побудований там перед кількома роками, погараджував духовні потреби і наших громадян, тим більше, що станіславівська парохіяльна церква, а зараз наша катедрал, віддалена від нього передмістя на добрих три кілометри. Лиш з фундами на будову церкви довели тяжко. Наша суспільність, розуміючи вагу справи, повинна поспішити комітетом будови з матеріальною поміччю, особливо суспільність Станіславівщини. Будова церкви в Київщині-Колонії заслуговує на інтензивну підтримку ще й тому, що саме на тому передмісті поповняється протестантська німецька церква, в якій поділяються різні ідеї "пророзвідки", викликаючи протестантське "відрідження". Що їх діяльність, не маючи ніякого ґрунту, ніякої традиції в нашій народі, крім в собі поважні небезпеки для нашої національної єдності в відпорності, не треба й казати. Тим скорше слід отже викінчити будинок цієї церкви, що стане заборозом нашої народності, загрозеної спеціально на тому передмісті.

Зереманщина. (Де наша честь?) На цих опустів парохію Біла лат. парох. о. Костіловський, що переїхав до Поморен, пов. Зборів. Дідич з Поручина, хоча гідно попрощав свого пробоша (Поручин належить до лат. парохії Біла), устроїв у себе лаву, у котрій взяло участь і двох наших священиків. Сама участь тих двох отців у лаві не дивна нікого, а то тим більше, що вони не переїхали у товаристві, коли на столі чарочка. Алеж кс. Костіловський — це несприятимий аспект усього, що українське, думавало, відомий в нашій околиці і реаліст робітник як на церковних так і на національних полі, очевидно — "на знищення Русі". На доказ нехай послужить отсей факт, що ще стоїть живо в пам'яті селян нашої околиці. Перед кількома місяцями помер у поміщицькому селі Жукова, що належить також до парохії лат. Біла, один латинин, котрого мав хоронити о. Кост. Родина помершого запросила до участі в похороні також українського парохія Жукова о. Заверуху. День похорону випав на українське свято і закликав богослуження о. Заверуха припинився з призначом на похороні. Коли похоронний похід уже виходив з загорода помершого, о. Заверуха, убравши в ризи, прилучився до походу. Тоді кс. Костіловський повідомив родичів, що разом з руским попом не буде проводити похорону, а коли родина не хотіла відкинути участі в похороні о. Заверуху, тоді кс. Кост. задержав похід, тив ризи і забрався, так, що далші похоронні церемонії довершив сам о. Заверуха. Незважаючи на таке голосне в шлії околиці похищення нашого обряду в присутності селян, двох наших священиків (о. Ш. і о. К.) приятелювали з кс. Костіловським, приймали його в своїх домах, а навіть ревно працювали. Таке поступовання наших священиків дуже прикро поділяло на селян, які мусьтє тратити довіру до тих, що не мьють стати на сторожі поваги та пошанування нашої церкви, обряду та самих себе.

Вела, пов. Сокаль. (Освітня праця. — Економічні успіхи. — Кругок УПТ. — Аморальність). Культурно-освітнє життя в селі Велі та Белішчині ще перед війною було в стані початкового розвитку. Воно було в руках кількох ініціативних особистостей, котрі не могли холоднокровно дивитися на загальний застій та заціофалізацію нашого народу. Небаво українських родич з самого Велі почували себе Українцями, діти свої виховували в польській мові, а самі між собою говорили та ще й тепер говорять по польськи. Війна та повонне лихоліття відітали цей молоденський, а великим трудом освітлений культурно-освітній розвиток і вярвали тих небагатих прадіоноків у місті й повіті. Читальні "Провісти" гебні замірли, кредитом товариства майже припинили свою діяльність і все пошло в блаженний сон, з якого, здавалось, не скоро піднісється. Прийшла загальна матеріальна й моральна руїна, котра турбувала ідеїні одишні. Однак життя, щоденне спокійне життя, вимагало свого. Хвиля відродження пішла і по Белішчині. В першу чергу приступлено до відбудови читальні, де відразу ж освітня праця, де формувалися знову аматорські кружки та хори, які гарно розвиваються, що було доказане на святі Франка. За освітньою справою пішла й розбудова економічного життя. Майже в кожній селі приступлено до заснування кооперативних спілок. Щодо їх розвитку, то вони були би розвинуті ще гарніше, якби в Союзі Кооператив у Сокалі задержано план праці та відомий гармонію. Непорядок заварився і до сіл Осередова й Будинина, де кооперативні спілки внаслідок зміни впливу і порушили загально-кооперативний принцип. Кружок УПТ, "Рідна Школа" в Беліш під управою д-ра Ілії Салагути енермію береться за працю. Щоб піднести домовий промисел, улажено курс крою і життя для дівчат в Бе зі, де в часі 3 місяців відбудеться навчання не тільки крою та шиття, але також історії та географії України, теорії кооператив та економіки. Виховання молодого покоління переводиться в захороні, котра, не

зважаючи на матеріальну скруту, істраєта споніє свою задату. Дуже приємно почути мильних дітей на улиці, що шебечуть уже по українськи, хоч родичі їх ще дивуються відній мові... Сумне тежє нашій культурно-просвітній праці те, що така праця спадає на одиниці, бо загальні годі покищо збудити зі сну. Має у нас горстка читальні, але й ця неактивна, мертва. Жінство, котре повинно ситити приміром та проявляти ініціативу, майже до всіх не бере участі в праці. Духовенство округи не інтересується нічим — з двома-трьома виїхками. Досить уже спати, пора встати та братися до праці, яка мусить видати овоці!

В обороні обезпечених на життя.

Важно для обезпечених на життя в товариствах обезпечені за кордоном.

Комітет оборони обезпечених на життя в закордонних товариствах повідомляє своїх членів, що делегація Комітету предлжала для 20. вересня н. р. меморіал і пошених викази пошкодованих у 48 закордонних товариствах та в 10 державах Раді міністрів, міністерству закордонних справ і міністерству фінансів.

Головний референт тих справ д-р Губер директор уряду контролю обезпечен, заявив делегації, що переговори з австрійським урядом ведуться і що вислід переговорів з 18-ти відносних товариствами буде корисний як італійська конвенція. Що до 12 товариств обезпечених у державі німецькій, то переговори почалися, а польський уряд на покриття претенсій пошкодованих має заняті резерви тих товариств обезпечених у воєвдстві познанських. Як шукати своїх претенсій в товариствах обезпечених у державах: Англії, Бельгії, Чехії, Франції, Мадридській і Румунії, про це уряд контролю обезпечених доки не подав відповідин способів, але після одержання інструкцій Комітет повідомить своїх членів і оголосить цей комунікат в часописі.

В Голландії заступає претенсії горожан польської держави адвокат д-р Базмбауер (Bazmbauer, Atleider, Kamergracht 202) до нього пошкодованим повинні віднести безпосередньо або через польський генеральний консулат в Амстердамі.

З уяви на те, що по нашій інтервенції міністерство фінансів визнає власників полі обезпечених на життя в товариствах американських "New York Equitable" й інших до оголошення своїх претенсій просто до польського Генерального Консулату: New-York, 953 i 11th Avenue Corner 75 i 1st St. Наші члени зовуть свої претенсії негайно там аголосити. Про конвенційний вислід, заключений з товариствами обезпечених в Італії, Комітет своїх членів повідомив.

Комітет уважає тимчасом свою працю за покінчену і просить евантуальні запити адресувати так: i wów i, skrutka pocht 123, з додученням порта на відповідь. — **Комітет оборони обезпечених на життя в закордонних товариствах.**

Пам'ятаймо: Рідна Школа — це народна фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

Нові книжки й видання.

КНИЖКИ:

Д-р мед. М. Галин: МЕДИЧНИЙ ЛАТИНСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛЮВНИК. Зредагували проф. д-р Б. Матюшенко і д-р В. Навівайко. Видання "Співки українських лікарів у Чехословаччині". Прага 1926, ст. 304.

Треба привітати з повним признанням видання такої цінної праці, яка має на меті виповнити велику прогалину в нашій науковій літературі, а навіть у буденній ужитку українського інтелігенту: нестачу одношлії медичної термінології. Виданий словник є обшистою працею, гарно виданою. Не маємо змоги входити тут в оцінку його вартості: це зробить фахівці: медики і фізіологи на ньому місці. Хотімо тільки звернути увагу на одну потребу таких словників, якою в нас, на жаль, при наукових виданнях традиційно нахтується. Увесь словник складений по латинським термінам і поруч них подані тільки українські терміни, без ніякої іншої мови. Таким робом усе книжка засуджена на вживання кося спеціалістів, які знають кожний термін перш усього латинською мовою. Для пересічного інтелігенту вона дозвіс не придатна. Скільки разів кожний з нас хотів би знати, як називається якась частина організму чи недуга і не має де зняти її назви, хоч навіть знає її у тій мові, якою вчився й оу школах або якою засвоїв собі з інших чужинних мов: польської, російської, німецької. Такий словник не атраєв би нічого на своїй науковості, якби поруч латинської мови подав боляда ще терміни у цих трьох мовах. Ще практичніше було би починати словник від чужинних мов, відомих нашій суспільності: так видавали в Києві деякі комісії термінологію з подомітих діалектів. У нас комуся ще практичної цілі термінології не розуміють. Маємо апр. великий збір ботанічної термінології виданий Науковим

Товариством Шевченка", і там той самий принцип, тільки відвернений: терміни починаються українським текстом і міняються латинським. Виходить, що український термін якої рослини можна знайти лише тоді, коли ми вже її знаємо! Не диво, що такі необхідні видання сплять сном блаженних на полицях і ніхто не бачить потреби покласти їх між словників на своїм столі.

ЖУРНАЛИ:

"SLOVANSKY PRŮNED", чеськ. pro rozšíření a hlubšího života slovanských národů, Redaktor: Alois Cerný, Calo 9. Listopadu, Reclik XVIII. V Praze 1926.

"ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС", орган Рівнішого Союзу українських кооперативів. Ч. 47 з 17. листопада 1926. Зміст: По Загальній Зборі. Будова кооперативних домі. Загальний Загальний Збір Рівнішого Союзу Українських Кооперативів. Стратегія українських угруповань. Як назі торгують? (Фейлетон). Свято кооперативів: Кооперативне свято в Ковлі, Рогатині, Боянці, Монастирських, Кунісільських і Репушійських Кооперативів інших народів. Хліборобство. З Рівнішого Союзу Українських Кооперативів. На обгорті: Оголошення Кооперативів. Правне положення та податкові татари кооператив. Видання: Питання й відповіди. Вечерня. Ціни. Оголошення. **"НАЦІОНАЛЬНА ДУМКА"**, Ч. 3. Листопад 1926. Прага. Рік видання II. Зміст: Віда Редакції: Свято 1. листопада: д-р Ст. Ніжинський: Зрадинські елементи в українській народній психіці; Ол. Вабій: Невиящені як чинник визволення; Вол. Мартиниш: Скрута Європи: після абис-ства Соборського; Хроніка: Ревеншій: Д. Дюнов, "Націоналізм"; Т. Г. Масарик: "Сейтова революція"; До наших співробітників і читачів.

"ЖІНОЧА ДОЛЯ", місячний часопис для українського жіноцтва. Ч. 11, за листопад 1926. Коломия.

Всячина.

Папа без кукарки. Папа не має кукарки! Видавалось би, що про це знають усі. Тимчасом ні. Хоча з правила папа не може мати кукарки, яка є з правилами жіночого роду і тому не має вступу до Ватикану, ПІІ ХІ, який визнає себе реформатором уже в неодній справі — зломив дотеперішню традицію. Він не хотів розстатися із своєю доброю сурою (сестрою) Лінда Банзі, що була його янською, другою його мамою і невідступною його опікуною на протязі всього життя. Коли раз йому звернули увагу на присутність жіночої особи у Ватикані, він відповів на це гостро: "Папа не хоче і баста". Але нині стара кукарка і лістунка папи має 70 літ і не може вже варити. Вона покинула Ватикан і її заступають побожні Францішканці. Вони не мають багато праці, бо папа живе виключно кавою з молоком, янками та салатом. Колис, коли у Ватикані була ще його кукарка, він мав справжній льомбардський апетит. Микули ці часи і папа лишився янні без апетиту і кукарки.

ОПОВІСТКИ.

Український Наддніпрянський Хор під управою Петра Євсєвського у складі 30 осіб виступає:

Четвер 25. XI. — Жовква.
П'ятниця 26. XI. — Жовква.
Субота 27. XI. — Рава Руська.
Неділя 28. XI. — Рава Руська.
"Український Національний Хор" під управою Дмитра Котка:
Віктор 23. XI. — Мельниця.
Середа 24. XI. — Усте.
Четвер 25. XI. — Озерани.
П'ятниця 26. XI. — Скала.
Субота 27. XI. — Скала.
Неділя 28. XI. — Бучач. 528 3—7

Повідомлення. Салта товариства "Надія" (Боян) в Бережанах відрестарована. Сцена, комплект декорацій і куртина виконані мистцем п. Павлом Коважуном. Перед сценою є поглиблення для оркестри. Світло газове та електричне. Всі українські сценічні імпрези, що числять на полєрт української суспільності в Бережанах, зовуть користуватися салею згаданого товариства. — За Управу: Д-р В. Б. е. м. о.

Кооперативне свято в Городенці. Стараним Повітовому Союзу Кооперативів у Городенці при співучасті місцевих економічних уст-нов відбудеться в неділю дня 28. листопада н. р. в Городенці кооперативне свято з отсею програмою: 1) О год. 9. рано Служба Божа в парохіальній церкві. 2) По Богослуженню похід кооператив, читання, Лутія і інших установ до сал Народного Дому. 3) Відкриття саята. 4) Прийняття саята делегаціями кооператив і інших установ. 5) А. Лотошський: "Мак", мішаний хор. 6) Три реферати: а) Значіння кооператив, б) історія кооперативів, в) Мета кооператив. 7) Гр. Давидовський: "Бандура", мішаний хор. 8) Декламації: а) "Каменяр", і. Франка, б) "Байка про кооператив". 9) Людська: "Косар", мішаний хор. 10) Замішення. — Повітовий Союз Кооперативів у Городенці.

Радник Будиницький Альфред зводить згодом по відбір гардероби і кошечі. — Д-р Нічка Григорій, Львів. 970 1—2

Для молоді і старших!

Вийшла отси і друку і продається книжкою

"ОХОРОНА ЧЕСТИ"

Основні поведожджування справ чести щером гоморогового поступування з виключенням двоюбої — збрав Антін Підкович Сторін 110.

Ціна без почтотної пересилки закретомованій примірник 250 зоя, за гарно оформлений в пісології 350 зоя.

Замовляти можна у автора у Львові, Ринок ч. 10., як також у всіх українських книгарнях в краю.

972

1—1

В неділю, дня 28. листопада 1926 о 10-й год. рано в салі XIV. (старий будинок університету) відбудуться рочи Загальний Збір Тов-а "Студентська Громада" зі слідуємим денним порядком: 1) Відкриття Зборів. 2) Відчитання протоколу з поперед. Заг. Зборів. 3) Звіт з діяльності Виділу. 4) Звіт Контрольної Комісії і уделення абсолюторії. 5) Завдання українського студентства під сучасний мент — реф. тов. Фолмуза. 6) Вибір нового Виділу. 7) Внески і запити. Вступ на Загальний Збір будуть мати лише ті члени, що на запергоут з вкладками через два місяці. За Виділ: Гуцало Володимир, голова. Стронішський Василь, секретар. 969 1—2

З нагоди іменин п. Н. Мохомової зложив Союз Українок в Городеві на "Рідну Школу" 15 зоя. За жерту щиро дякує Головна Управа "Рідної Школи".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

НЕМА здється Українці, який не лива би, що найліпші, найздоровіші і найкращі, то викорни "Фортуни Нова Г." 908 2—2

1 зоя. 70 сот. коштує один ніж з хімічного срібла у Мавла Коперника 14 681 а Проти кия "Коперник". 10—7

НАРОДНА установа у Львові пошукує управителя канцелярії, сильного в концентрі і писанню на машині (латинська і українська). Початкова платія 250 зоя. Письменні оголошення з суттєвим відл до Адміністрації під "Управитель канцелярії". 2—2

РУТИНОВАНИЙ, совісний адвокатський соліситатор змінить місце, можливо також до нотаріальної канцелярії. — Письма приймає Вл. М. Лемеля, нач. канц. Суду в Станіславові. 963 2—2

ІДЕАЛЬНА ПАСТА до зубів **КРЕМ** **ПЕРЛОВИЙ** Ігнатійні Львів. 966 3—7

РУТИНОВАНОГО концентрата до само-стійного ведення адвокатської канцелярії на провіній пошукуються саясєс. — Зголошення з описом життя й успішним й успішним приймає адвокат Дмитро Мудрецький в Чесанові (Cietanów). 973 1—3

ФОРТЕП'ЯН концертний, англійська механіка, першорядної марки і якості, майже новий, продасть "Моношю". Зімоврича 10. 974 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Д-р Фелікс Ган Спеціаліст недуз легенів, серця і жовудів **Львів, Городецька 46.** Телеср. 834. Пересилателіня Рентгенів. 929 6—2

ЧІПКИ гемороїдальні (з маркою когут) **ГОНСЬКОГО**

усувають біль, печення, кровавлення, свєрбління та зменшує гудзи (жмляки) **ГЕМОРОІДАЛЬНІ ЧІПКИ** з маркою когут — Рес. Мін. Публ. Здоров'я ч. 354. 728 продають аптеки. 7—12

Найбільш упертий діл голови

усувають оригінальні порошки з костюмів. 728 а) 35—2

Концес. Судова Бюро перекладів чужих мов — **Львів, Соборського ч. 12.** 848 Фірма Міхальський. 4—6

знати факту його існування. Рештою цей своєрідний державний тип на Україні від нас такого визнання не потребує. Він буде закріплюватися або розкладатися. Але надіятися на нього, на якусь його місію в реалізації наших політичних завдань ніяк не можемо.

Зате ми знаємо, що й при тій формі устрою на Україні ростуть національні сили і не тільки ростуть, але й гартуються. А вони для нас потрібні і на них ми надіємося так само, як на ті сили, які творимо тут. Таке становище партійного конгресу до першого гасла цілком логічне і єдино оправдане.

Тим більше не можна покладати ніяких надій на друге протилежне гасло, бо який державі в Європі лежить нині на серці наше політичне положення, котра з них може взагалі нашою долею направду ширше інтересуватися? Нема такої, не було і не буде. А тому не треба ширити в народі ілюзій, не треба себе обманювати неоправданими надіями на чужі сили, а треба безупинно працювати над творенням своїх власних. Таке становище конгресу до другого гасла.

Це становище має для нас не тільки велике національно-політичне значення, але ще більшу національно-виховуючу вартість. Якщо кождий українець змалку прийме в свою кров цей елемент віри у власні сили, якщо буде працювати над створенням тих сил, якщо в ньому вкоріниться те глибоке переконання, що ніколи „світ не батько, а доля не нянька“ не тільки в житті одиниці, але й у житті цілого народу, то ми побідимо неможлими обставинами життя, побідимо без „приятелів“ і „союзників“. Колиж цього не буде, коли кожна одиниця нашого народу не повірить, що як у житті одиниці, так і в житті нації побідає той, хто сильніший, і коли до того біологічного закону не пригнорюється, а чекатиме спасення і долі в подарунок від когось постороннього, — то ми провадемо, нас відають сильніші.

Таке було становище конгресу, який був його світогляд, під тим знаком свої наради він почав і під тим їх з повиним успіхом закінчив.

Non signo vinces!

Пам'ятайте, що всякі збірки на надгробник на могилі І. Франка треба посылати до Центробанку (Львів, Ринок ч. 10. І. пов.) на шадничку книжечку ч. 7910.

В. ЛЕВИЦЬКИЙ.

Термідор?

(Від нашого кореспондента.)

Париж, в листопаді 1926.
(Додаток.)

V.

Італи ми десь, що ватажки російського більшовизму, Троцький, Ленін і ин., дали собі були чесне слово не повторювати помилок, які були погубили ватажків Французької Революції. Чи воно правда, не знаємо, однак певне, наглядне і очевидне те, що більшовицькі головачі історію Французької Революції знали подробицю та що знання це захистило їх від багатьох хибних кроків, від яких погибали один за одним їх французькі передтечі з кінця XVIII або століття. Однак воно ще не значить, що й на далі буде вдаватися російським більшовикам обминати всі пастки, в які попадали і жирондисти і жакобинці; а ще менше воно не значить, що російські революційні вожді не зрозуміють (а може й не зробили вже!) своїх оригінальних помилок, які матимуть результати подібні до інших помилок французьких. Єсть-же багато різних

Профанація.

З партійної української школи й української дитини.

(Стаття надіслана.)

Хто не був учителем, той не в силі уявити собі, що значить прихід інспектора на візитацію до школи. А що вже говорити про візитацію польським інспектором української школи!

При всяких таких госпітальних переміюється шкільний інспектор з одним слух, в одлу скуплену увагу. Він стається тоді наче тим сейсмографом, який має за завдання відчувати і прокинутися учителя та шкільну українську дитину. На кожний найменший неправильний польський вислів дитини морщиться його чоло, стегнуться брови, блимають іскри лютування в його очах. Таким сейсмографом є інспектор при госпітальній польській мові, історії, географії та взагалі там, де справа в живому чи писаному польському слові.

Годялося б пригадати, ніколи тому сейсмографу при живому та писаному слові українському і там, де ходить про це слово. Глядиш і просто дивуєшся цій метаморфозі. Нараз в очах потакають іскри його лютування, вираз обличчя переміюється в повну байдужість, а вся сейсмографічна чутливість переходить у туність якоїсь легкодущності. Та коли вже часом цей чоловік буває-то зацікавиться українським словом і — як то кажуть — „випає своїх чотири кренцарі“ й кине кілька питань до дитини, тоді о дещо! Тоді — похвально Боже! В одному питанні почує кілька викривлених слів і то так скандально, що просто рвуться нерви, перевертаються кишки. Маєш враження, що перед собою бачиш не шкільного інспектора, не людину, яка стоїть на сторожі освіти, тільки звичайного собі аналіфабета, який з освітою не має і не має нічого спільного.

Щоб не бути голословним, наведу кілька жалких примірів лише кілька, хоч їх можнаб наводили десятками: „З меді (себто з міді) горшки ліплять“. — „У наших панстві рознівеса ружоні перемисл“. — „Ім ти, хлопче, патриш сі довше в землю, тем бодіши відчуваю до тебе втрент“. — „Молодіж (себто телета) вивозять масами за границю нашого панства“. — Которий вже видів з вас паф? — До чого служить млошарня (себто молотильня)? — на що дитина відповіла: „До виробу мо лока“.

Чи не іронія? Чи може бути ще більша профанація живої мови? Чи можливе щонебудь подібне в культурному світі? Чи не мусить паленіти той український учитель перед старою дитиною ізза невідомости та неграмотности свого інспектора? Чи населення не буде кинути собі перед своєю дитиною над такими інспекторами? Чи не має повної рації і слушности українська суспільність, коли вже від довгих років домагається своїх інспекторів, своїх різних учителів, які розуміють мову, а заразом і душу свого народу, своєї ді-

твори? Однак замість поладнання цих найприродніших у світі поступатів, польська шкільна влада мов наперекір переносить масами українське учительство на захід.

Коли приглянутись тому всьому, то дійсний жах мусить перенести українську суспільність. Таж учитель Поляк кожного дня стрічається з нашою дитиною, він дає їй дитворі душевний корм життям і писаним словом. Коли візьмемо ціл увагу австрійські семінарії, в яких учили дуже мало української мови, коли пригадаємо, як то учительські кандидати Поляки ставились негативно до української мови й вийшли таким чином з семінарії наші грамотні під оглядом знання української мови й коли пригадуємося тепер над безсмертністю тих кандидатів, які, увійшовши в наше село, село і навіть чванливо заявляють: „Nie rozumiem dobrze, jak dzieci mówią do mnie po rusku“ — то лам мусить від того всього волос стати дубом.

І. Ск.

Радянська Україна.

Перед V. сесією ВУЦВК-у.

В зв'язку з недалекою IV. сесією Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету появилася в харківських „Вістях“, а також у „Комуніст“ стаття голови ВУЦВК-у Г. Петровського про завдання сесії. Автор каже, що сесія збирається в такий момент радянського політичного й економічного будівництва, коли держава твердо стає на шлях індустріалізації країни, на шлях найбільшого виявлення пля нових підстав у господарським будівництві.

Петровський твердить далі, що індустріалізацію країни треба провадити за всяку ціну і до того влас-

ними коштами з уваги на сучасні міжнародні обставини. Бо така держава, що „в цьому відстає, зазнає експлоатації і гніту капіталістичних та імперіалістичних держав на цілі сотні років“.

На доказ, що Україна, чи краще весь радянський Союз направду ведуть країну до індустріалізації власними силами, написав Петровський таку „правду“:

„СРСР. все ще оточений капіталістичними господарствами, що всіма способами намагаються затримати наш промисловий розвиток. Спочатку американські, німецькі й капіталістичні гурти шипіли країні просили (?) дати їм концесії на наших землях, просторах. Коли ж ми не були згодні, то хліборобство було мало велику пшоту вагу в усіх наших господарств, а тим то ледви ми могли у найбільшому часі досіти наслідки найбільшого прогресу, пристосування в себе промислового технічного розвитку і тоді ми були економічно залежні від чужоземних держав“.

Загально відома річ, що особливо на протязі останніх двох літ більшовики просили всі майже замітніші капіталістичні гурти в Європі та Америці, щоби вони брали концесії в СРСР. Нікому не секрет і те, що останніми часами особливо на Україні витала делегатів німецьких і американських капіталістів сама радянська влада, та старалася зеднати їх не для чого иншого; а для того, щоби вони взяли концесії на Україні.

Далі пише Петровський про теперішні завдання радянської держави взагалі:

„Радянська держава — каже він — поставила собі за завдання запровадити величезну перебудову, що ґрунтовно змінить усі попередні відносини. Ця велика мета соціальної перебудови полягає в тім, що кожний громадянин нашої республіки усвідомлює (?), що ми йдемо шляхом розвитку нашої держави до соціалізму (направду до державного капіталізму! — Ред.), а останній врятує (?) людство від нерівності, експлоатації та національного гніту. При побудуванні такої трудової держави головною роллю в діяльності кожної людини та всього суспільства з цією мугою тиме не еґотистичний, приватний інтерес, а інтереси всієї держави. Отже, на шлях цієї трудової держави треба поновити всі капітали, всі заводи на будівництво цієї великої споруди“.

Хоч як гарно малює автор ті завдання, то всеж треба ствердити, що дотеперішній хід подій на Україні цілком не обіцяє здійснення цієї ідеальної мети. Петровський хоче підтримати свої твердження т. зв. контрольними шифрами зросту господарства. Абстрагуючи вже від того, що радянська статистика дуже далека від точности і вірности, що ствердив сам теперішній диктатор партії Сталін, ми всеж позволимо собі навести деякі з тих контрольних шифрів для зразку, на чому буде свої твердження голова теперішньої радянської держави на Україні.

„В галузі зросту продукції промислу й

шляхів, що ведуть до Риму; а Рим — усе один і той самий. А врешті: невже Термідор — це помилка? З індивідуального становища даного ватажка тай із становища абсолютної, значить: абсурдної революційности, самої в собі, воно може й так. Але із становища об'єктивного? З погляду історичної діалектики? Невже з цього погляду Термідор помилка? В такім разі ранок після ночі — теж помилка.

Пригадуємо собі — воно не таке ще давне — як деякі ентузіясти російської революції чванилися перед Європою, що ось то російська революція куди моральніша французької — іменю своєю безкровністю. Гей, гей! А недовго потім пролилося в Росії й на Україні не стократ, а може тисячекратно більше крові, ніж під терором Французької Революції. Анальоґія виявилася, і як ще!

Нині дехто каже: Термідор уже є в Москві, і в Харкові, Термідор без крові й ні. Можливо, і дай це Боже. Річ певна, що ні Леніна ні Дзержинського вже не стріне доля Дантона й Робеспєра; однак хто може сказати, що стається з иншими більшовицькими ватажками вже може завтра?

Певна річ теж, що всі історичні анальоґії кульгають на одну ногу:

як немає двох абсолютно подібних одиниць людських, так і абсолютно таких самих революцій нема. Перемогли у Французькій Революції жакобинці; російські більшовики похожі на них з більш ніж одного погляду, принципами, тактикою, методами влади і зберігання влади. Однак які вони від них відмінні в одній переважній точці! Жакобинці були крайні централісти; вони охоче знівелиювали Францію і зробили з цілої країни щось в роді передмістя Парижа; Жирондисти — помірковані і федералісти — вони післили під ніж. А Ленін? Із централістичної Росії він зробив союз держав, конфедерацію; розпугав провінції і національності й актом цим dokonав на Сході Європи діла безмірно більш революційного й безконечно тривкішого, ніж усі ми можливими комуністичними й соціалістичними мірами в господарський і суспільний діялці. Комунізм із усіма язами вишторгу золота, холоду, то що давно буде забутий, наче сонна примара, а національні держави, в могутім Європейським Союзі звязані, остануться, будуть розвиватися, розкаїтати і прийде хвиля, коли вони притягнуть під свої крила всі ірреденти. Сам Ленін уважав комунізм і соціалізм — фантазію. І то навіть не гарні фантазії!

— своєю ціллю, а визволення національностей тільки шляхом до тієї цілі; однак вже нині ясно, що шлях, апаряд стається справдішньою історичною ціллю, а комуністична мета стається кошмарним спогадом. Так доля насміхається над нами, намірами нашими і ділами; так ніхто не може сказати, який буде дійсний результат його громадської роботи; так людина — говорячи знов словами Франка — часто і пречасто „в те адаря, в що не мірить“...

VI.

Чи буде в Радянським Союзі один Термідор, чи буде їх більше, себто в кожній союзній державі з окрема — хто це нині в силі сказати! Навіть того сказати ми не в силі, чи Термідор той, або Термідори ті, там може саме dokonуються або вже й dokonані мирною, безкровною дорогою. Ми бажали би, щоби правдою було останнє, але чого варті побажання, хочби й побожні, в обсягу складних суспільно-політичних явищ і процесів, серед яких не то бажання, а й тверда воля і dokonані діла доводять тільки до частинних результатів? Одно бо безперечне: що самі побажання нікому не шкоди: що на хід і розвиток